

TKOM - dokumentacja wstępna projektu Currex

Kamil Strójkas

Marzec 2024

1 Opis wstępny

Celem projektu jest stworzenie interpretera języka umożliwiającego wykonywanie operacji walutowych na różnych walutach jednocześnie. W języku tym występują typy znane z innych języków takie jak `int`, `float`, `string` i `bool`. Ponadto, w języku tym występuje typ walutowy, będący reprezentacją kwoty pieniężnej w danej walucie. Interpreter jest stworzony w języku Java.

2 Specyfikacja języka

W języku istnieją następujące silnie typowane, statyczne typy wbudowane:

- `int` reprezentujący typ całkowitoliczbowy,
- `float` będący typem zmiennoprzecinkowym,
- `bool` czyli typ reprezentujący wartości "prawda" lub "fałsz",
- `string` będący ciągiem znaków,
- `currency` będący typem złożonym

Typ `currency` składa się z następujących pól:

- `name` - tróznakowa nazwa waluty, możliwe wartości są jedynie takie które znajdują się w pliku konfiguracyjnym
- `value` - wartość tej waluty wyrażona w typie stałoprzecinkowym

Dla typu `currency` domyślnie możliwe są operacja dodawania, odejmowania i przyrównywania. Nie są dozwolone operacje na zmiennych typu walutowego z różnymi walutami, przypadek taki zgłosi błąd. Jeżeli jednak i tak chcemy takiej operacji dokonać, jedna ze zmiennych musi mieć walutę zmienioną na tą którą ma druga zmienna.

Dodawanie i odejmowanie jest możliwe dla dwóch dowolnych zmiennych typu `currency`, nawet jeżeli reprezentują one dwie różne waluty. W takim przypadku, zmienna znajdująca się po prawej stronie operatora zostaje przekonwertowana do tej samej waluty która jest reprezentowana przez zmienną po lewej stronie tego operatora. Konwersja następuje zgodnie z przelicznikiem znajdującym się w tabeli z pliku konfiguracyjnego.

Operator przyrównania `'=='` dla typu `currency` zwraca `bool`. Dla przypadku w którym obie zmienne mają taką samą wartość w polu `"name"` i taką samą wartość w polu `"value"`, przyrównanie zwróci wartość `"true"`. W każdym innym przypadku otrzymamy `"false"`. Operatory przyrównania `'<='`, `'<'`, `'>='` i `'>'` mogą zostać wykorzystane dla typu walutowego tylko dla zmiennych o tej samej wartości w polu `"name"` po czym następuje porównanie wartości w polu `"value"`, w innym przypadku zgłoszony zostanie błąd.

Możliwe jest również rzutowanie wartości waluty na inną walutę za pomocą operatora rzutowania `'@'`. Nie zmienia on wartości nominalnej waluty którą chcemy rzutować. Możliwa jest też konwersja zmiennej typu

walutowego z jednej waluty w inną wykorzystując jego przelicznik za pomocą operatora '->'. Oba operatory mają lewostronną łączność. Zmienne są mutowalne i dozwolona jest ich modyfikacja po stworzeniu.

Każda linijka zakończona jest znakiem średnika ';'. Bloki kodu oddzielone są klamrami '{}'. Komentarze zaczynają się od podwójnych forward slashy '//'. Do wypisania czegoś do konsoli stosowana jest funkcja wbudowana print(). Do pobrania wartości od użytkownika służy funkcja input(). Wartości zmiennych są kopiowane przy przypisaniu i podaniu jako argument wywołania funkcji (przekazywanie przez wartość).

Język nie wymaga istnienia funkcji main, instrukcje zostają wykonywane krok po kroku jak w języku skryptowym.

Priorytety operatorów wyglądają następująco, 1 to najwyższy priorytet, 9 to najniższy:

Priorytet	Operator	Symbol
1	Dostęp do pola	'.'
2	Operatory unarne	'-', '!',
3	Operatory rzutowania	'@', '->'
4	Mnożenie i dzielenie	'*', '/'
5	Dodawanie i odejmowanie	'+', '-'
6	Przyrównanie	'==', '!=', '<=', '<', '>', '>='
7	AND	'&&'
8	OR	' '
9	Przypisanie	'='

3 Gramatyka

3.1 Pliku konfiguracyjnego

```
tabela          = waluty, {rząd_konwersji};
rząd_konwersji  = identyfikator, {przelicznik}, ";";
waluty          = {identyfikator}, ";";
przelicznik     = float;
```

3.2 Języka

```
program          = {definicja_funkcji};
blok             = "{", {instrukcja}, "}";
instrukcja       = (deklaracja | przypisanie | return), ";", | wyrażenie_if | wyrażenie_while;

przypisanie      = wyrażenie_dostępu, [operator_przypisu, wyrażenie];
wyrażenie_while  = "while", "(", wyrażenie, ")", blok;
wyrażenie_if     = "if", "(", wyrażenie, ")", blok, {"else", ["if", "(", wyrażenie, ")]", blok];
return           = "return", [wyrażenie];

wyrażenie        = wyrażenie_or;
wyrażenie_or     = wyrażenie_and, {operator_or, wyrażenie_and};
wyrażenie_and    = porównanie, {operator_and, porównanie};
porównanie       = wyrażenie_dodania, [przypisanie, wyrażenie_dodania];
wyrażenie_dodania = wyrażenie_mnożenia, {operator_addytywny, wyrażenie_mnożenia};
wyrażenie_mnożenia = wyrażenie_rzutu, {multiplikacje, wyrażenie_rzutu};
wyrażenie_rzutu  = wyrażenie_unarne, {(operator_rzutu | operator_wymiany), nazwa_waluty};
wyrażenie_unarne = [operator_unarny], (wyrażenie_dostępu | literał);
```

```

wyrażenie_dostępu = podst_wyrażenie, {operator_dostępu, iden_lub_wywołanie};
podst_wyrażenie   = iden_lub_wywołanie | literał | "(", wyrażenie ")";

definicja_funkcji = [typ], nazwa_funkcji, "(", [lista_parametrów], ")", blok;
iden_lub_wywołanie = identyfikator, ["(", [lista_argumentów], ")"];
lista_parametrów   = deklaracja, {"", " ", deklaracja};
deklaracja         = typ, identyfikator, [operator_przypisania, wyrażenie];
lista_argumentów   = wyrażenie, {"", " ", wyrażenie};
nazwa_funkcji      = identyfikator;

literał            = boolean | ((liczba | float), [nazwa_waluty]) | string;
typ                = "int" | "float" | "string" | "bool" | "currency";
identyfikator      = (litera | "_"), {"_", litera | cyfra};

nazwa_waluty       = {litera}
string             = "{znak}", "{znak}";
float              = liczba, ".", {cyfra};
liczba              = "0" | ([operator_unarny], (cyfra_bez_zera, {cyfra}));
boolean            = "true" | "false";

operator_dostępu   = ".";
operator_unarny    = "-" | "!";
multiplikacje      = "*" | "/";
operator_addytywny = "+" | "-";
przyrównanie       = "<" | "<=" | ">=" | ">" | "==" | "!=";
operator_and        = "&&";
operator_or         = "||";
operator_przypisania = "=";
operator_rzutu      = "@";
operator_wymiany    = "->";

średnik            = ";";
znak               = cyfra | litera | symbol;
symbol             = ",", " " | "." | "!" | "?" | ":" | "-" | "_" | "/";
litera             = "a" | "b" | ... | "z" | "A" | "B" | ... | "Z";
cyfra              = "0" | cyfra_bez_zera;
cyfra_bez_zera     = "1" | "2" | "3" | "4" | "5" | "6" | "7" | "8" | "9";

```

4 Sposób uruchomienia

Do uruchomienia wymagany jest plik konfiguracyjny zawierający konwersje walut w postaci tabelarycznej. Przykład takiego pliku wygląda następująco:

```

EUR USD PLN;
EUR 1 1.08 4.68;
USD 0.92 1 4.31;
POL 0.18 0.23 1;

```

Do uruchomienia programu należy użyć następującej komendy:

```
java Currex <ścieżka do pliku konfiguracyjnego>
```

5 Konstrukcje języka

W języku, dostępne jest kilka wbudowanych konstrukcji, takich jak pętle, wyrażenia porównania lub rzutowanie walut.

5.1 Funkcje wbudowane w język

Język posiada kilka funkcji wbudowanych, które mają przede wszystkim ułatwić operacje na typie currency.

- print - wypisuje do konsoli komunikat dla użytkownika
- input - umożliwia podanie na wejście do konsoli wartości przez użytkownika
- getCurrency - metoda typu walutowego, zwraca ona nazwę waluty używaną przez zmienną
- getBalance - metoda typu walutowego, zwraca ona nominal używany przez zmienną
- parseCurrency - próbuje parsować łańcuch znaków na zmienną typu currency

5.2 Operacje arytmetyczne

Język zezwala na podstawowe operacje arytmetyczne na zmiennych typu całkowitego, zmiennoprzecinkowego i walutowego.

```
int one = 1;
int two = 2;
int three = one + two;
// three = 3

int diff = one - two;
// diff = -1

float half = 0.5;
float one_and_half = 1.5;
float multiplication = half * one_and_half;
// multiplication = 0.75
float division = one_and_half / half;
// one_and_half = 3.0
```

5.3 Dostępne operacje na typie walutowym

Z typem walutowym możemy wykonywać podstawowe operacje arytmetyczne takie jak dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie. Wynikiem takiej operacji zawsze będzie typ walutowy. Typ ten zezwala także na rzutowanie do innej waluty bez zmiany nominalu, lub przekonwertowanie jej do innej przy użyciu licznika.

```
10.45 PLN + 5 = 15.45 PLN;
10.45 PLN - 15 = -4.55 PLN;
10.45 PLN * 10.5 = 109.725 PLN;
10.45 PLN / 3.5 = 2.98571428571 PLN;
10.45 PLN @ ABC = 10.45 ABC;
// zakładając przelicznik PLN na ABC równy 1 PLN = 2.00 ABC
10.45 PLN -> ABC = 20.90 ABC;
```

Aby zachować jak najlepszą precyzję, typ walutowy jest zaokrąglany do 10 miejsc po przecinku.

5.4 Operacje na typie string

Typ string pozwala jedynie na konkatencję łańcuchów znaków za pomocą operatora dodawania.

```
string str1 = "Projekt "  
string str2 = "wstępny"  
string str3 = str1 + str2;  
// str3 = "Projekt wstępny"
```

5.5 Porównania i instrukcje warunkowe

W języku dostępne są porównania wartości dwóch zmiennych. Możliwe jest także wykorzystanie dwóch operatorów logicznych AND (&&) lub OR (||) aby połączyć kilka warunków w jeden. Instrukcje warunkowe tworzone są za pomocą słów kluczowych "if" oraz "else", które można razem łączyć do postaci "else if" aby stworzyć bardziej zaawansowane warunki. Operator negacji logicznej (!) służy do zanegowania wartości logicznej na przeciwną, z true na false i z false na true.

```
bool isOk = true;  
int value1 = 0;  
int value2 = 1;  
  
if (value == 1) {  
    isOk = false;  
}  
else if (value == 0 && value2 >= 5) {  
    isOk = true;  
}  
else if (value != 0 || value2 < 0) {  
    isOk = true;  
}  
else {  
    isOk = !isOk;  
}  
// isOk = false
```

5.6 Wyświetlanie w konsoli

W języku dostępne jest wyświetlanie na wyjście komunikatów w konsoli dla użytkownika za pomocą słowa kluczowego "print".

```
int one = 1;  
print(one);  
// 1  
  
int ten = 10;  
print(one + ten);  
// 11  
  
print(ten >= one);  
// true  
  
currency euros = 2.50 EUR;  
currency dollars = 1.00 USD;  
print(euros + dollars @ EUR);  
// 3.50 EUR
```

5.7 Funkcje

W języku możliwe jest definiowanie swoich własnych funkcji. Mogą one zwracać jakąś wartość, ale jest także dozwolone definiowanie funkcji nie zwracających niczego.

```
currency first = 1.00 ABC;

currency addTen(currency value) {
    currency result = value + 10.00 @ value.getCurrency();
    result = result @ XYZ;
    return result;
}

currency final = addTen(first);
// final = 11.00 XYZ

showValue(currency value) {
    currency result = value @ ABC;
    print(result);
}

showValue(final);
// 11.00 ABC
```

5.8 Pętle

W języku dostępna jest jedna pętla tworzona przy pomocy słowa kluczowego "while".

```
int counter = 0;

while (counter < 5) {
    print(counter);
    print("\n");
    counter = counter + 1;
}
// 0
// 1
// 2
// 3
// 4
```

6 Przykłady kodu

6.1 Możliwe operacje na typie currency

```
currency CreateCurrencyValue() {
    // stworzenie zmiennej typu currency
    currency curr = 34.53 PLN;

    // odwołanie się do pola value
    print(curr.getBalance());
    // 34.53

    // dodatnie jednej złotówki
```

```

curr += 1.00 PLN;
// curr = 35.53 PLN

// konwersja waluty do innej zakładając kurs 1 PLN = 0.23 USD
curr = curr -> USD;
// curr = 8.17 USD

// rzutowanie waluty na inną walutę z zachowaniem nominału
// bez faktycznej zmiany wartości zmiennej
curr_copy = curr @ PLN + 5.00 PLN;
// curr = 8.17 USD
return curr_copy;
// 13.17 PLN
}

```

6.2 Operacje arytmetyczne na typie currency

```

showCurrencyOperations() {
    currency curr1 = 1.30 EUR;
    currency curr2 = 1.30 EUR;

    // dodanie do siebie wartości dwóch zmiennych będącymi
    // tymi samymi walutami
    currSum = curr1 + curr2;
    // currSum = 2.30 EUR

    // odjęcie od siebie wartości dwóch zmiennych będącymi
    // tymi samymi walutami
    currDiff = curr1 - curr2;
    // currDiff = 0.30 EUR

    // dodanie do siebie wartości dwóch zmiennych będącymi
    // różnymi walutami przy użyciu dwóch rodzajów konwersji
    // zakładamy kurs 1 EUR = 4.68 PLN
    curr1 = 1.00 EUR;
    curr1 = curr1 -> PLN;
    currSum = curr1 + curr2 @ PLN;
    // currSum = 5.98 PLN

    // odjęcie od siebie wartości dwóch zmiennych będącymi
    // różnymi walutami
    currDiff = curr2 @ PLN - curr1;
    // 1.30 PLN - 4.68 PLN
    // currDiff = -3.38 PLN
}

```

6.3 Instrukcje warunkowe

```

compare_currency_values(currency curr1, currency curr2) {
    if (curr1 == curr2) {
        print("equal values");
    }
}

```

```

    }
    else {
        print("not equal values");
    }

    if (curr1 > curr2) {
        print("curr1 is bigger than curr2");
    }
    return;
}

compare_currency_values(1.30 EUR, 1.30 EUR);
// equal values

```

6.4 Pobranie od użytkownika wartości currency i sparsowanie jej

```

currency getCurrency() {
    string user_input = input("Podaj poprawną wartość currency: ");
    // Podaj poprawną wartość currency: 39 EUR
    currency parsed = parseCurrency(user_input);
    parsed += 10.50 @ parsed.getCurrency();
    return parsed;
    // 49.50 EUR
}

```

6.5 Rzutowanie waluty za pomocą operatora rzutowania

```

currency changeCurr() {
    currency curr1 = 5.00 EUR;
    currency curr2 = 10.00 USD;
    // rzutowanie wartości typu walutowego z jednej waluty w inną
    // bez zmiany nominału
    curr2 = curr1 @ USD + curr2;
    // curr2 = 15.00 USD
    // rzutowanie wartości typu walutowego z jednej waluty na
    // walutę taką jak w innej zmiennej
    return curr2 @ curr1.name;
    // 15.00 EUR
}

```

6.6 Zmiana nazwy waluty

```

currency changeName() {
    currency curr = 5.00 EUR;
    curr = curr @ PLN;
    return curr;
    // curr = 5.00 PLN;
}

```

6.7 Funkcja rekurencyjna

```

int number = 10;

int factorial(num) {

```



```

    if (num == 1) {
        return 1;
    }
    else {
        return num * factorial(num-1);
    }
}

value = factorial(number);
print(value);
// 3628800

```

7 Błędy

Poniżej pokazano przykłady błędów na jakie można się napotkać przy pisaniu kodu w języku currex.

7.1 Błędy leksykalne

Przekroczenie dozwolonej długości identyfikatora

```

// IDENTIFIER_MAX_LENGTH = 10;

string too_long_identifier = "short value";

// TooLongIdentifierError: too_long_identifier
has exceeded maximum allowed character
length for an identifier (19 vs 10 allowed)

```

Przekroczenie dozwolonej długości stringa

```

// STRING_MAX_LENGTH = 10;

string too_long_stringr = "not so short value";

// TooLongStringError: too_long_identifier
has exceeded maximum allowed character
length for an string (18 vs 10 allowed)

```

Przekroczenie zakresu liczby całkowitej

```

// MAXIMUM_INTIGER = 1000;

int first = 500;
int second = 950;
int sum = first + second;

// OverflowError: sum has exceeded
maximum allowed size for an intiger

```

Przekroczenie zakresu precyzji liczby zmiennoprzecinkowej

```

// MAXIMUM_PRECISION = 5;
// po przecinku dozwolone jest maksymalnie 5 cyfr

float smallFraction = 0.0000001;

// FloatingPointError: value has exceeded

```

allowed precision

Nierozpoznany token

```
str^&ing unknown_token = "this is not a valid token";

// UnknownTokenError: str^&ing is not a known token

bool isTrue = (first_value > 0 & second_value < 10);

// UnknownTokenError: & is not a known error

bool isTrue = (first_value > 0 | second_value < 10);

// UnknownTokenError: | is not a known error
```

7.2 Błędy składniowe

Brak średnika w odpowiednim miejscu

```
string value = "word"

// NoLineEndingError: no semicolon has been found
```

Niepoprawna kolejność tokenów

```
value string = "word";

// UnknownTypeError: no type 'value' known
```

Użycie wyrażenia zamiast identyfikatora lub wartości

```
bool thisIsFalse = 90 - 51;

// MismatchedTypesError: int cannot be assigned to bool

string ExampleFunction() {}

currency value = ExampleFunction();

// MismatchedTypesError: string cannot be assigned to currency
```

7.3 Błędy semantyczne

Dzielenie przez zero

```
int zero = 0;
int one = 1;
int division = one / zero;

// ZeroDivisionError: division by zero is impossible
```

Przypisanie zmiennej złego typu

```
int value = 0.5;

// MismatchedTypesError: float cannot be assigned to int
```

Niepoprawna liczba podanych argumentów funkcji

```
float sum(float a, float b) {}

sum(14.0, 3.3, 9.1);

// InvalidFunctionCall: too many argument
// passed to a function call
```

Ponowne zadeklarowanie zmiennej o tej samej nazwie

```
int a = 10;
int a = 50;

// InvalidIdentifierError: variable with name 'a'
// was already declared in this scope
```

8 Testowanie

Poprawność implementacji języka zostanie sprawdzona z użyciem testów jednostkowych w metodyce TDD.